

**Ulusal Hububat Konseyi (UHK), Makarna Sanayicileri
Derneği(TMSD) ve Gaziantep Ticaret Odası(GTO) tarafından
14-15 Haziran 2014 tarihinde gerçekleştirilen
'Makarnalık Buğday ve Mamulleri Paneli' Sonuç Bildirgesi**

1. Makarnalık buğday mamullerinin ihracatında kota sorunu mevcut olup, Ekonomi Bakanlığı'nın bu sorunun çözümüne yönelik çalışmalar yapması önem arz etmektedir. Sorun çözülür ise halen 600 milyon dolar olan makarnalık buğday mamulleri ihracatının 1 milyar dolara çıkması mümkün görülmektedir.

2. TÜİK tarafından açıklanan makarnalık buğday üretim istatistikleri ile sektörün öngörülleri arasında önemli farklıklar bulunmaktadır. Bu nedenle makarnalık buğday istatistiklerinin sektörün tüm paydaşları ile ortak çalışma ile belirlenmesi uygun olacaktır. TÜİK genellikle makarnalık buğday üretimini 4 milyon ton civarında bildirilmekte olup, Türkiye Makarna Sanayicileri Derneği'nin uzaktan algılama konusunda profesyonel destek olarak belirlediği üretim ise 3 milyon ton civarındadır.

3. Halen ülke makarnalık buğday tüketimi 4 milyon ton olarak (2 milyon ton makarna üretimi için, 1 milyon ton bulgur üretimi için, 0,5 milyon ton un üretimi için, 0,3 milyon ton tohumluk için, 0,2 milyon ton diğer tüketimler için olmak üzere toplam 4 milyon ton tüketim) öngörülmekte olup, bu durumda 1 milyon ton makarnalık buğday üretim açığı olduğu görülmektedir. Bu sorunun çözümü için (makarnalık buğdayın seçiciliği, aynı koşullarda ekmeclik buğday çeşitlerinden daha düşük verim vermeleri, kalitenin yükseltilmesi için başta gübre olmak üzere daha yüksek girdi maliyetine ihtiyaç göstermeleri gibi nedenler göz önünde bulundurularak) DGD ayrıştırılması ve makarnalık buğdaya farklı destek uygulanması, makarnalık buğdaya özel tohumluk desteği uygulanması, sözleşmeli tarıma son derece uygun olan makarnalık buğday üretiminde sözleşmeli üretime dahil olan çiftçinin desteklenmesi yanında, bunun tarafı olan sanayicinin de desteklenmesi önerilmektedir.

4. Kaliteli mamul, kaliteli hammaddeden çıkar gerçeğinden hareketle, makarnalık buğday üretiminde kaliteyi yükseltici tüm unsurların birlikte değerlendirilmesi gerekmektedir. Makarnalık buğdayda kalite gübrelemeden önemli ölçüde etkilenmekte olup, gübre desteklerinin toprak analizine ve bu analize göre gübre kullanılma şartına (faturalı belgelendirme) bağlanması büyük önem taşımaktadır.

5. Çeşit Tescil Mevzuatına göre ekonomik öneme sahip en az bir özellik bakımından standart ortalamalarını yakalayan ve geçen çeşitler tescil olmaktadır. Bu mevzuatın makarnalık buğday için kalite parametrelerinin uygun olması kaydıyla en az ekonomik bir özellik yönü ile standart ortalamalarını yakalayan ve geçen çeşitlerin tescil olacağı şeklinde değiştirilmesi, kaliteli ve standart hammadde temini sorunun çözümüne önemli katkı sağlayacaktır.

6. Makarna tüketimin artırılması için tüm ilgili organizasyonların katkıları ile glisemik endeksten dolayı tok tutan besin olduğu konusunda farkındalık oluşturulması, makarna tüketim kültürün geliştirilmesi, sos kültürünün oluşturulması için çalışmalar yapılması, itibarlı ana yemek olgusunun oluşturulması için programlar oluşturulması gerekmektedir.

7. Makarnalık buğday çeşit islah çalışmalarının gen merkezi olduğumuz gerçeği göz önünde bulundurularak kalite, hastalık, adaptasyon gibi konuları içerecek şekilde üniversiteler, kamu araştırma kuruluşları ve özel sektör kuruluşları tarafından devam ettirilmesi, ancak tescil prosedüründeki zorlaştırmanın gerçekleştirilmesi önem arz etmektedir. Bu çalışmaların entegre bir anlayışla bu kuruluşların iş ve güç birliği ile yürütülmesi önerilmektedir.

8. Tanıtım gruplarının makarna ve bulgur konusunda faaliyetlerini çeşitlendirerek, geliştirerek devam ettirmeleri ancak bu çalışmalara ilgili tüm çevrelerin katkı vermeleri ve dahil olmaları etkinliğin artırılması için önemlidir. Makarna ve bulgur tüketimin artırılmasında bilim insanları tarafından İtalya modelinin incelenmesi önerilmektedir.

9. Gaziantep-Şanlıurfa-Mardin özelinde yüksek makarnalık buğday üretim potansiyelinden tam olarak yararlanabilmek için, sulama yatırımların artırılması hayati öneme sahiptir.

10. Makarnalık buğday üretiminde sürdürülebilirlik, toprağın korunması ve geliştirilmesi ile mümkündür. Bu sebeple doğrudan ekimin teşvik edilmesi kalitenin yükseltilmesi için ise izli tarımın teşvik edilmesi tavsiye edilmektedir.

11. Kanada dünyada makarnalık buğday üretim ve ticaretinde önemli bir aktördür. Bu nedenle bu tür aktörlerin dünya piyasalarını düzenleme ve speküle etme gayretlerine sıklıkla rastlanılmaktadır. Bu gerçekten hareketle dünya makarnalık buğday rekolte tahminleri ilgili ülkelerdeki tarım ve ticaret ataşelerinin de yardımı ile kamu, STK, özel sektör kurumlarının katkıları ile gözden geçirilmeli, sektöre sağlıklı öngörüler ve değerlendirmeler ulaştırılmalıdır.

Saygılarımızla

ULUSAL HUBUBAT KONSEYİ